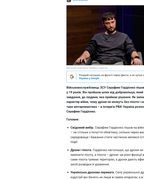

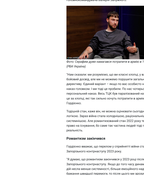

"Коли питають навіщо – ми читаємо вірші": інтерв'ю з військовим Серафимом Гордієнком

09:00 08.08.2026 Сб
15 хв

Романтизм війни закінчився після Запорізького контрнаступу, каже військовослужбовець

ЮЛІЯ АКИМОВА

Військовослужбовець Серафим Гордієнко

Розумій ситуацію на фронті через факти, а не чутки з РБК-Україна у Google

Військовослужбовець ЗСУ Серафим Гордієнко пішов на війну у 19 років. Він пройшов шлях від добровольця, який виконував завдання, до людини, яка приймає рішення. Як змінився характер війни, чому дрони не можуть без піхоти і навпаки і що таке метаромантика – в інтерв'ю РБК-Україна розповів Серафим Гордієнко.

Головне:

- **Свідомий вибір.** Серафим Гордієнко пішов на війну у 19 років – не стільки з почуття обов'язку, скільки через виховання, середовище і бажання стати частиною великої історичної події.
- **Дрони і піхота.** Гордієнко наголошує, що дрони не можуть замінити піхоту, а піхота – дрони: це різні функції війни, бо саме піхота тримає територію, а дрони дають ефективний засіб розвідки й ураження.
- **Українська дронова перевага.** Силу української дронової індустрії він бачить не лише в самих апаратах, а в системі застосування, швидкій адаптації, комунікації з військовими та здатності створювати рішення в умовах нестачі ресурсів.
- **Метаромантика.** Культурний проєкт Гордієнка виник із досвіду війни та потреби відповісти на питання "навіщо?" Його ідея – фіксувати творчість людей у зміненому, екстремальному стані свідомості.
- **Мотивація мобілізованих.** Для нових військових, які приходять уже не в романтизованому стані 2022 року, на його думку, важлива чесність командирів, нормальні умови служби, справедливе ставлення і зрозумілий "договір" між людиною та підрозділом.

"Рішення для мене було очевидним"

Серафиму Гордієнку було 12 років, коли в Україні почалася Революція гідності. У 19, вже після початку повномасштабного вторгнення, він вирішив іти на війну. Сьогодні він військовослужбовець ЗСУ, засновник культурного проєкту "Метаромантика" і член військового мотоклубу MEMORIA. Своє рішення піти воювати він пояснює не стільки почуттям обов'язку, скільки вихованням, середовищем і бажанням стати частиною великої історичної події.

За словами Гордієнка, у 2022–2023 роках йому навіть було дивно відповідати на питання, чому він пішов на фронт. Тоді це здавалося абсолютно очевидним.

"Враховуючи певний патерн мого виховання, це рішення було для мене абсолютно очевидним. Я був вихований на традиційних цінностях, на християнській етиці, яку сам особисто обрав. Мені це не нав'язували", – говорить він.

Він розповідає, що його батьки не були релігійними, але дали йому можливість самостійно обрати власний шлях. Водночас важливу роль у його становленні відіграло "героїчне виховання":

Реклама

НОВИНИ

Окупанти атакували Київ балістикою: що відомо на цей момент

Реклама

естетика XIX століття, наполеонівська епоха, кіно, літературний епос, а згодом – і реальність української боротьби після Революції гідності.

"Коли всі герої твого дитинства – це люди, які так чи інакше пов'язані з боротьбою, натуральним є стати цим героєм, як мінімум для самого себе", – пояснює він.

Коли почалося повномасштабне вторгнення, Гордієнко навчався у Львові. 24 лютого 2022 року він, за його словами, "втік з університету", сів у перший потяг до Києва і вже звідти повідомив батькам, що їде воювати.

"Я вже не радився. Дуже складно для кожного батька та матері сказати: ну так, їдь собі на війну. Я просто не хотів їх ставити в це положення. Вони мені формально сказали залишатися у Львові. Але всі все розуміли. Я вже набрав з поїзда і кажу: я їду в Київ воювати. Батько відповів: я так і зрозумів. Бажаю тобі удачі", – згадує він.

Тодішній стан він описує як юнацький, емоційний, максималістський і водночас дуже щирий. У перші місяці повномасштабної війни, каже Гордієнко, молоді добровольці буквально боялися "не встигнути" на війну.

"Весною 2022 року ми, молоді хлопці, буквально змагалися за те, хто перший потрапить в бій, і заздрили тим, хто вже встиг, а ми ще ні. Всі боялися, що зараз війна закінчиться, і ми не встигнемо нічого зробити", – говорить він.

Перші пів року повномасштабного вторгнення він був добровольцем і виконував завдання переважно піхотного характеру. Працював на мінометах, жив приблизно за кілометр від лінії фронту, а потім разом із групою таких самих молодих добровольців вирішив рухатися в напрямку дронів, які тоді лише починали набувати великого значення на війні.

До офіційного оформлення в ЗСУ вони підійшли вже з бойовим досвідом. Але через вік – усім було до 21 року – стандартно підписати контракт не могли. За словами Гордієнка, їх прийняли в армію лише після персонального наказу тодішнього головнокомандувача Валерія Залужного.

РБК-УКРАЇНА

Фото: Серафим дуже намагався потрапити в армію в 19 років (РБК-Україна)

"Нам сказали: ми розуміємо, що ви класні хлопці, у вас уже є бойовий досвід, але ми не можемо порушити загальну директиву. Єдиний варіант – якщо по вас особисто напише наказ головком. І ми тоді це пробили. По нас чотирьох зробили персональний наказ. Весь ТЦК був паралізований на день: що це за хлопці, які так сильно хочуть потрапити в армію?" – згадує Гордієнко.

Тодішній стан, каже він, не можна оцінювати сьогоднішньою логікою. Зараз війна стала холоднішою, раціональнішою, системнішою. Але романтизований стан 2022 року теж мав право на існування, бо саме так частина людей тоді переживала реальність.

Романтизм закінчився

Гордієнко вважає, що перелом у сприйнятті війни стався після Запорізького контрнаступу 2023 року.

"Я думаю, що романтизм закінчився у 2023 році після Запорізького контрнаступу. Якщо до того часу динаміка бойових дій несла менше системності, більше емоційного надриву і бажання швидшої перемоги, то після цього ми зрозуміли: війна помінялася. Почалася війна військових машин", – говорить він.

Він пояснює це через метафору "меча і щита". На його думку, в кожній великій війні способи ураження і способи захисту проходять через дисбаланс і поступово пристосовуються один до одного. Під час Першої світової, каже він, "меч" значно випередив "щит": з'явилися більш розвинені способи вбивства, але способи захисту за ними не встигали. Сьогодні, на українсько-російській війні, цей баланс змінюється кожні кілька місяців.

"Зараз кожні пів року щось змінюється на лінії фронту. Вони знаходять меч – ми знаходимо щит. І навпаки. Головне питання – чия військова машина швидше зможе це адаптувати і масштабувати", – пояснює він.

Дрони не замінять піхоту і навпаки

Одним із головних українських "мечів" Гордієнко називає асиметричність дій. Україна, за його словами, поступається Росії в кількості людей, грошей та ресурсу, але змогла створити системні засоби впливу стратегічного рівня вже під час повномасштабного вторгнення.

Він наголошує: у питанні дронів важливий не сам апарат, а система його застосування – підрозділи, інституції, виробники, комунікація з військовими, масштабування, логістика і постійна готовність змінювати продукт під реальні потреби фронту.

"Дуже важливо, коли ми говоримо про світ дронів, важливий не дрон як такий, а його здатність використовувати та загальна систематика, що ти з ним робиш. Це стосується і противника. Противник теж мав великі досягнення, але кожні пів року все міняється. Хтось стає в більш домінуючу позицію, хтось – у менш", – каже він.

На думку Гордієнка, українська дронова індустрія сильна саме тим, що створювалася в умовах нестачі часу, людей і ресурсу, але з дуже чіткою спільною метою – швидко закрити критичну нішу.

"Ці рішення створювалися з присмаком творчості на тлі нестачі ресурсів. У нас не було цієї спроможності, у росіян вона була. Ми або її зробимо, або програємо в цій ніші. І тут реально ніхто, окрім нас", – говорить він.

Серед сильних сторін українських виробників і підрозділів він називає клієнтоорієнтованість, постійну комунікацію з військовими, готовність швидко змінювати засоби, масштабуватися і залишатися "up to date". Саме це, на його думку, відрізняє український підхід від російського, де значна частина системи пов’язана зі сталими структурами та націоналізованими підприємствами.

Водночас Гордієнко застерігає від спрощення тези, що дрони можуть замінити все. За його словами, дрони – це не заміна піхоті, а інша функція війни.

"Неможливо замінити піхоту дронами і навпаки. Це різні іпостасі, які не є самодостатніми самі по собі. Піхота не може існувати без підтримуючої інфраструктури, без вогневої підтримки, без дронів. І так само дрони самі по собі є засобами ураження, засобами розвідки, але вони не тримають територію", – пояснює він.

За його словами, якщо війна досі мислиться через лінію фронту, звільнення або захоплення територій, то цю функцію може виконувати лише піхота. Дрони ж сьогодні дають найбільш економічно вигідний ефект ураження, особливо коли йдеться про асиметричні дії.

Метаромантика

Окрема важлива тема для Гордієнка – метаромантика. Це культурний проєкт, який виник з досвіду війни, але, як він наголошує, не є лише про війну. Для нього це одна з відповідей на питання "навіщо?" – навіщо воювати, навіщо бути тим, ким ти є, і навіщо фіксувати власний стан у найекстремальніших обставинах.

"Коли нам будуть ставити запитання "навіщо?", ми будемо читати вірші", – так, за словами Гордієнка, звучала одна з ідейних фраз проєкту.

Він пояснює, що людина на війні виходить із зони комфорту і потрапляє в екстремальний стан свідомості, у якому багато звичних речей набувають інших ознак. Саме в такому стані, після Київської кампанії, коли він разом із побратимом Олександром Міняєвим із позивним Данте поїхав добровольцем у Піски, почала народжуватися ідея "Метаромантики".

Тоді, каже він, вони їхали на Донеччину з відчуттям, що їдуть на смерть. Разом із Данте вони набили однакові тату з фразою з Одкровення Іоана: "Будь вірний до смерті, і ти отримаєш вінець життя".

“Ми думали, що їдемо на вірну смерть. Це був дуже важливий стан, який уже потім став фундаментом для проєкту "Метаромантика", – говорить Гордієнко.

За його словами, ідея проєкту виникла після того, як він побачив, як побратим пише вірш під обстрілом.

РБК-УКРАЇНА

Фото: Разом з побратимом Серафим створив цілий літературний напрямок - метаромантика (РБК-Україна)

"Я зрозумів, що бачу щось абсолютно нетипове, алогічне, те, чого не мало би бути. І воно точно заслуговує на рефлексію", – згадує він.

Так він сформулював для себе, що творчість, створена в умовах екстремального стану свідомості, має унікальну цінність. Вона частково належить автору, а частково – війні як явищу.

"Коли людина в найбільш екстремальних умовах фіксує свою творчість – прозу, поезію, кіно, музику, абсолютно все, – вона вже апріорі робить унікальне. Тому що ця емоція фіксується саме таким чином, і її дуже складно передати в більш науково-академічному форматі. З часом воно стовідсотково забудеться", – пояснює Гордієнко.

Першою великою формою цієї ідеї стала книжка "Метаромантика. Кров, степ і вічність", яка складалася з його прози та поезії Данте. Після цього, каже Гордієнко, вони зрозуміли, що в ідеї є перспектива, і почали перетворювати її на ширший культурний проєкт.

Сьогодні метаромантика для нього – це не видавництво у вузькому сенсі, хоча проєкт займається видавничою діяльністю. Це радше філософсько-культурна платформа, яка має медійну, відео- і літературну складову.

"Метаромантика – це нова генерація української культури, каталізована війною, але не про війну або не тільки про війну", – говорить він.

Проєкт видає альманахи, записує інтерв'ю, планує короткометражні роботи і намагається фіксувати, як змінюється війна, як змінюється творчість на війні і як це все складається в систему. Перший етап війни Гордієнко описує як романтизований, 2022–2023 роки; другий – як холодніший, реалістичніший.

"Якщо спочатку "мета" в метаромантиці була продовженням романтизму, то в другому етапі війни "мета" — це вже те, що відбувається після романтики. Після романтики відбувається реалізм", – каже він.

При цьому Гордієнко наголошує, що не вважає "Метаромантику" своєю особистою заслугою. Він бачить себе радше каталізатором процесу, а головною силою називає команду.

"Я просто щасливий, що в чомусь допоміг це створити і маю можливість спостерігати це кожен день. Мене дуже чіпляє, наскільки віддано ставляться до цього люди, коли ідеї, яку ти придумав, будучи 20-річним солдатом, віддаються щодня", – говорить він.

Серед іншого, війна змінила і його самого. Гордієнко каже, що, перечитуючи власні тексти, написані в екстремальному стані, іноді відчуває, ніби це писала інша людина.

"Читаєш – і це не я писав. Це інша людина, з якою було б дуже цікаво зараз поруч поспілкуватися", – каже він.

"Я не буду тобі розказувати, що ти маєш щось терпіти"

Гордиенко пояснює, що люди, які переживають своє становлення на війні, неминуче змінюються. Змінюється їхній стиль управління, побутові реакції, очікування від інших людей, сприйняття побратимства і світу загалом.

"Це не гірше і не краще. Це просто інакше. Це буквально постійний вплив на особистість конкретного психоемоційного стану, який неминуче цю особистість змінює", – говорить Гордієнко.

Говорячи про нових мобілізованих, які приходять в армію вже не в романтизованому стані 2022 року, Гордієнко називає свій підхід прагматичним. На його думку, сьогодні командир має бути максимально чесним із людьми. Не обіцяти того, чого не може виконати, не апелювати до високих ідей там, де вони не працюють, а будувати з військовослужбовцем умовний "договір".

"Ти кажеш новоприбулому: я не буду тобі розказувати, що ти маєш щось терпіти заради чогось. Ми з тобою укладаємо понятійний договір. Я як командир надаю тобі такі-то умови, а ти у відповідь виконуєш такі-то обов'язки сумлінно. Якщо хтось зі сторін цей договір порушує, мають бути якісь дії", – пояснює він.

На його думку, ідея може бути сильним фактором об'єднання, але базою все одно залишаються умови служби, атмосфера в підрозділі, ставлення командирів, заохочення, бойовий дух і відчуття справедливості.

"Це не ремесло, це ціле мистецтво – підтримувати цей баланс", – каже Гордієнко.

На питання, що відповідати людям, які не хочуть воювати і кажуть "за що мені воювати, якщо в країні корупція, скандали і невирішені проблеми", він відповідає: це питання кожен має вирішувати для себе. Але якщо людині не вистачає відповіді "за Україну", можна відповісти інакше – "за себе".

Він пояснює, що людина, яка приходить в армію молодою і без спеціалізованих навичок, за кілька років може вийти звідти фахівцем світового рівня, особливо якщо йдеться про дронові спеціальності чи інші високотехнологічні напрямки.

"Якщо відповідь "за Україну" людину не влаштовує, ти кажеш: так ти за себе воюєш. За те, щоб ти став спеціалістом, за те, щоб ти став кращим", – говорить Гордієнко.

Ящик Пандори

Окремо він говорить про роль медіа у сучасній війні. На його думку, інформаційний простір став одним із визначальних факторів багатьох змін – іноді позитивних, іноді руйнівних. Медіа можуть каталізувати важливі процеси, але водночас здатні створювати тиск, який інституції не завжди можуть витримати.

"Медіа стало фактором хаосу, який часто складно контролювати. Це ящик Пандори, який відкрився. Навіть коли це були позитивні речі, сам факт того, що для цього треба було підняти медійний шум, лякає", – каже він.

Гордієнко вважає, що відповіддю на це має бути не спроба "закрутити" медіа, а посилення інституцій. Якщо виникає суспільний запит на перевірку певного генерала, чиновника чи будь-якої іншої особи, має бути незалежна інституція, яка перевірить факти й дасть відповідь.

РБК-УКРАЇНА

Фото: Кожен має вирішувати сам, за що воювати, каже Серафим (РБК-Україна)

"Людина не має бути знята тільки через те, що є шум навколо неї. Має приїхати комісія, подивитися, чи це правда, і тоді ухвалювати рішення", – пояснює він.

Водночас він визнає, що навіть у випадку невинуватості людина може роками залишатися засудженою в очах суспільства, якщо медіа вже сформували відповідний образ.

"Тебе розслідували кілька років і з'ясувалося, що ти невинуватий. А ці кілька років медіа працювали так, ніби ти злочинець. Що тобі далі робити? У тебе немає медіаресурсу, щоб себе відбілювати. Я думаю, на це питання немає відповіді", – каже Гордієнко.

MEMORIA

Ще один важливий для нього напрям – ветеранські спільноти і способи інтеграції військових у цивільне життя. Одним із таких прикладів він називає військовий мотоклуб MEMORIA.

За словами Гордієнка, MEMORIA – це не просто мотоклуб, а середовище, фундаментоване війною, яке продукує ставлення до майбутнього і допомагає зберігати мілітарну культуру на високому рівні.

"MEMORIA – це військовий мотоклуб. Але де-факто це спільнота, середовище в суспільстві, яке фундаментоване війною, але продукує певне ставлення, яке приводить нас до майбутнього", – говорить він.

Логотип клубу – череп – символізує загиблого побратима, якого людина носить на спині. Тому однією з головних ідей клубу є пам'ять, гідність і шляхетне поводження заради тих, хто загинув.

"Людина має бути комбатантом. Людина, яка відчула екстремальний стан свідомості і майже завжди має про кого згадати. І заради кого поводитися гідно", – пояснює Гордієнко.

Одним із проєктів цієї спільноти є бої М-13, де військові та ветерани виходять на ринг. Гордієнко описує це не лише як спорт, а як окрему форму мистецтва, де поєднуються боротьба, пам’ять, військовий досвід, режисура, продакшн і символіка. Один із турнірів, наприклад, відбувався на сцені театру, де ринг був встановлений просто в театральному просторі, а бійці виходили в білих сорочках і обладунках.

"Це ще один вид мистецтва. Ти береш базовий формат бою — один із найстаріших видів змагання, який максимально чесно показує стан боротьби. А потім нашаровуєш на нього військовослужбовців із бойовим досвідом, людей, які безпосередньо розуміють, що таке війна і що таке смерть", – говорить він.

На його думку, такі ініціативи важливі не лише для самих військових, а й для репутації війська та ветеранських спільнот. Вони показують, що ветерани можуть створювати складні, концептуальні, якісні проєкти, які не зводяться до травми чи допомоги, а самі стають культурним явищем.

"Ти приходиш і кажеш: блін, це ж ветерани можуть таке зробити. Це дуже серйозне підсилення того, що ми називаємо внутрішньою спільнотою армії і способом її комунікації з цивільним середовищем", – каже Гордієнко.

Наостанок він формулює власне визначення війни для людини, яка ніколи не була на фронті. Для нього війна – це не лише бойові дії, зброя чи фронтова реальність, а насамперед випробування характеру в масштабі, який неможливо до кінця пояснити або спрогнозувати.

"Війна – це випробування характеру в найбільш глобальних масштабах з неможливістю пояснити собі і спрогнозувати результат. І це певним чином авантюра, яка, як і кожна авантюра, може по-різному закінчитися. Але це залежить від тебе", – підсумовує Серафим Гордієнко.

Не пропустіть головне! Підпишіться на наші оновлення в Google!

Або читайте нас там, де вам зручно!

Більше по темі:

Збройні сили України | Війна в Україні | Дрони

Реклама

Про компанію
Редакційна політика і стандарти
Як стати нашим автором
Правила користування
Правова інформація
Політика конфіденційності
Контакти
Команда
Вакансії в РБК-Україна

Розмістити рекламу

Ідентифікатор онлайн-медіа в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа — R40-05347 Інформаційний портал «РБК-Україна» має тримовну версію (українську, російську та англійську), головна сторінка порталу - https://www.rbc.ua. Фотографії, зображення належать їх правовласникам. Всі фотографії на Порталі, авторами яких є журналісти «РБК-Україна», розміщені на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International. Редакція «РБК-Україна» може не поділяти точку зору авторів. Оціночні судження не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості. За достовірність та зміст реклами відповідальність несе рекламодавець. Матеріали, позначені плашкою: «Прес-релізи», «Спецпроект», «Партнерський матеріал», «Promo», «Благодійність», «Резонанс» розміщуються на правах реклами і призначені, як правило, для осіб, які досягли 21-річного віку. «Новини компанії» - це інформаційний формат, що охоплює новини, події та оголошення, пов'язані з діяльністю компаній, базуються на пресрелізах, які випускають самі компанії, і за які редакція не несе відповідальність. Онлайн-медіа «РБК-Україна» призначене для осіб віком від 21 року.

© LLC «UBT MEDIA», 2006-2026.